Studiedag Verzekeringsgeneeskunde

Had u al donkere gedachten en een videocall met uw psycholoog?

Katrien Mortelmans en Annemie Bonroy

We zijn midden november 2020, zeg maar op de top van de tweede COVID-19 golf in België. Het land is aan zijn tweede lockdown toe. De overheid stelt eind oktober: 'Telethuiswerk is verplicht bij alle ondernemingen, verenigingen en diensten voor alle personeelsleden, tenzij dit onmogelijk is omwille van de aard van de functie of de continuïteit van de bedrijfsvoering, de activiteiten of de dienstverlening'. Dus ook opleidingen gaan massaal digitaal. Zo ook voor Vlaamse verzekeringsartsen. Was u er 19 november 2020 niet bij? Wij vertellen u wat u miste op het online WVV¹-seminarie *Arbeidsongeschiktheid in tijden van COVID-19*.

Toename suïcide-ideatie zonder toename van suïcide

François Perl² benadrukte de impact van COVID-19 op de mentale gezondheid. Zo zijn er in België de eerste tekenen van toename van suïcide-ideatie, de eerst stap in het suïcideproces. Het zijn de donkere gedachten die zich in het hoofd van de suïcidale persoon afspelen en er zijn nog geen duidelijk zichtbare zelfdodingsgedragingen. Tijdens deze periode zijn signalen door de omgeving heel moeilijk waar te nemen. Een toename van suïcidcijfers is (nog) niet geregistreerd in België. Niettemin dienen we bijzonder alert te blijven want in parallel met de gezondheidscrisis ontstaat een economische crisis. In 2008 ging de economische crisis gepaard met een langdurig effect op de mentale gezondheid met verhoogde zelfmoordcijfers tot na 2008. De nood aan geestelijke gezondheidszorg is dus groter dan ooit, en toch viel ook die zorg terug zo blijkt uit een WHO-rapport: de COVID-19-paradox.

De impact van COVID op de geestelijke gezondheidszorg

Dit WHO-rapport biedt resultaten van een survey-onderzoek uitgevoerd in maar liefst 130 landen, inclusief België, in de periode juni tot augustus 2020. Je leest er de resultaten van een snelle beoordeling van de dienstverlening voor mentale problemen, neurologische aandoen-

ingen en middelengebruik tijdens de COVID-19-pandemie. Zie het gerust als de eerste poging om de impact van de pandemie op dergelijke diensten op mondiaal niveau meten. Het naslagwerk³ kan u eenvoudigweg downloaden op <https://www.who.int/publications/i/item/978924012455>.

Geen enkel land meldde een volledige sluiting van alle diensten voor mentale gezondheidszorg. Maar in slechts 7 procent van de landen waren alle diensten volledig open, 93 procent van de landen meldde verstoringen van hun aanbod voor *mental disorders, neurological disorders and substance use* (MNS). Preventie en promotie van geestelijke gezondheidszorg en programma's werden het zwaarst getroffen.

Landen hebben op meerdere manieren de verstoring van het MNS-aanbod aangepakt. Ongeveer 70 procent van de landen, inclusief België, reageerde door telegeneeskunde of teletherapie, zoals telefonische of videoconsultaties, aan te bieden ter vervanging van face-to-faceconsulten.

Mr. Perl besloot met de volgende aanbevelingen voor de politiek: (1) steun risicogroepen en kwetsbaren maar isoleer ze niet volledig en (2) versterk de geestelijke gezondheidszorg én zorg voor een holistische aanpak.

Bronnen

1. De Wetenschappelijke Vereniging Verzekeringsgeneeskunde (www.verzekeringsgeneeskundevlaanderen.be/) organiseert permanente navormingen voor verzekeringsartsen in Vlaanderen.
2. François Perl is Directeur-Generaal Dienst Uitkeringen Dienst voor Uitkeringen bij Het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV).
3. The impact of COVID-19 on mental, neurological and substance use services: results of a rapid assessment. Geneva: World Health Organization; 2020. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.

© World Health Organization 2020. Suggested citation. The impact of COVID-19 on mental, neurological and substance use services: results of a rapid assessment. Geneva: World Health Organization; 2020.

Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.